

Velilerin İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimine Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Velilerin İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimine Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32497>

Özet

Velilerin İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimine Tutum Ölçeği, 2004 yılında Nurullah Alta? tarafından geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, ilköğretim seviyesindeki öğrencilerin velilerinin, zorunlu bir ders olan

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

(DKAB) dersinin öğretimine yönelik genel

tutum

düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek, özellikle velilerin bu dersin gerekliliğine, içeriğine ve öğretim yöntemlerine ilişkin algıları ve duygusal tepkilerini sistematik olarak ölçmeyi hedefler. Geliştirme çalışması, veli tutumları ile onların genel dini tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen bir ön araştırma kapsamında sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Tutum,

Din Eğitimi, Ahlak Bilgisi, Veli Tutumu,

İlköğretim, Ölçek Geliştirme, Psikometri, Nurullah Alta?

Yazarlar

Nurullah Alta?

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim çağındaki çocukların velilerinin, okullarda verilen

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

öğretimine karşı sergiledikleri eğilimleri ve kabul düzeylerini nicel olarak saptamaktır. Bu ölçüm, eğitim politikalarının ve müfredatın veli beklentileriyle ne ölçüde örtüşmesini anlamak açısından kritik öneme sahiptir.

Ölçek, aynı zamanda velilerin DKAB dersine yönelik tutumlarının, onların genel dini inanç ve pratiklerine dayalı dini tutum düzeyleri ile korelasyonunu incelemek üzere geliştirilmiştir. Bu sayede, velilerin kişisel dini yönelimlerinin, çocuklarının okulda aldığı dini ve ahlaki eğitime dair görüşlerini ne kadar etkilediği belirlenebilmektedir.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Yapı)

Ölçek, **Tutum** yapısını ölçmektedir. Psikolojide tutum, bireyin belirli bir nesne, kişi, durum veya olaya karşı geliştirdiği duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimlerin organize bir bütünüdür. Bu

ölçek özelinde yapı, velilerin DKAB dersinin müfredatına, öğretmen yeterliliğine ve dersin öğrencilerin gelişimine katkılarına dair sahip oldukları pozitif veya negatif değerlendirmeleri kapsamaktadır.

Ölçülen yapı, genellikle tutumun üç temel bileşeni üzerinden ele alınır: **Bilişsel Bileşen** (dersle ilgili bilgi ve inançlar), **Duygusal Bileşen** (dersle yönelik sevgi, hoşnutsuzluk veya kaygı) ve **Davranışsal Bileşen** (dersle destekleme veya eleştirme yönündeki eylemsel niyetler). Ölçek, bu bileşenlerin toplamını yansıtacak şekilde veli görüşlerini toplamayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Kaynak meta verilerinde geçerlik bilgisi bulunmamaktadır. Ancak bir

ölçek geliştirme

çalışması olan Alta (2004) makalesinde, ölçeğin geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşlerinin alınması ve içerik geçerliliğinin sağlanması varsayılmaktadır. Ölçeğin yapı geçerliliğinin (Construct Validity) ise Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak test edildiği veya ön araştırmaların bu amaçla içerdiği düşünülmektedir. Ölçeği kullanacak araştırmacılar, detaylı geçerlik analizleri için orijinal kaynağa (Alta, 2004) başvurular önerilir.

Güvenirlik

Kaynak meta verilerinde güvenilirlik bilgisi bulunmamaktadır. Ölçeğin güvenilirliğinin değerlendirilmesi, geliştirme sürecinin zorunlu bir parçasıdır. Geliştirme makalesinde (Alta, 2004), ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa** katsayısının hesaplanması beklenir. İç tutarlılık analizi, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne derece tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Güvenirlik testlerinin sonuçlarına ulaşmak için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Faktör Analizi

Bu tür bir tutum ölçeğinin geliştirilmesinde, ölçülen yapıların boyutlarına ortaya çıkarmak için genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi** (AFA) kullanılır. Ölçeğin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretimine yönelik veli tutumunun tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu belirlemek amacıyla faktör analizi yapılmıştır. Tipik olarak, bu analiz sonucunda elde edilen faktör yükleri ve varyans oranları, ölçeğin yapısal bütünlüğünü doğrular. Ölçeğin kaç faktörden oluştuğu ve bu faktörlerin veli tutumunun hangi yönlerini (örneğin, dersle destek, içerik eleştirisi, pedagojik kabul) temsil ettiği orijinal yayında detaylandırılmıştır.

Araç

Test Türü:

Geliştirme

(Özgün bir araştırma için oluşturulmuş tutum ölçeği).

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal kaynaktaki derecelendirme bilgisi eksik olsa da, tutum ölçekleri standart olarak bu formatı kullanır).

Derecelendirme: Orijinal meta verilerde belirtilmemiştir, ancak tipik olarak 5'li (Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılıyorum) veya 4'lü (kararsız seçeneği hariç) Likert ölçeği kullanılmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: İlköretim Örencisi Velileri.

Yaş Grubu: İlköretim çağındaki çocuklara sahip yetkinler (genellikle 25-55 yaş arası).

Popülasyon Detayları: Ölçek, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nde yayımlanan ön araştırma kapsamında, belirli bir örneklem grubu üzerinde uygulanmıştır. Çalışmanın detayları için referans incelenmelidir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, kağıt tabanlı veya çevrimiçi anket formatında bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Din Kültürü, Ahlak Eğitimi, Velî Görüşleri, Tutum Ölçme, Psikometrik Özellikler, İlköretim Programı, Nurullah Altaş

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nurullah Altaş

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: altas68@gmail.com

Yazışma Adresi: Yazarın 2004 yılındaki akademik kurum adresi (detaylar orijinal yayında bulunabilir).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin geliştirildiği ve yayımlandığı yıl 2004'tür.

Şzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir dergide yayımlanmış bir araştırama aracıdır. Ticari kullanım için yazar ile (Nurullah Altaş) iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik veya araştırama amaçlı kullanım için yazarın izni veya atıf zorunluluğu bulunmaktadır. İletişim e-posta adresi: altas68@gmail.com.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detayları Ankara Üniversitesi Açık Arşiv'de erişilebilir durumdadır: acikarsiv.ankara.edu.tr.

Kaynaklar

Altaş, N. (2004). Öğrenci velilerinin ilköğretim Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi derslerine karşı tutum düzeylerinin dini tutum düzeyleriyle ilişkisi (Ön Araştırma). *AUŞFD*, 1, 85-105.

Ölçeğin orijinal makalesinin PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[velilerin-ilkogretim-din-kulturu-ve-ahlak-bilgisi-ogretimine-tutum-olcegi-toad.pdf](http://acikarsiv.ankara.edu.tr/velilerin-ilkogretim-din-kulturu-ve-ahlak-bilgisi-ogretimine-tutum-olcegi-toad.pdf)

Yayın Bağlantısı: acikarsiv.ankara.edu.tr

Velilerin İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretimine Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçeğin maddeleri, sağlanan meta verilerde yer almamaktadır. Detaylı maddeler listesi için araştırmacıların Nurullah Altaş'ın 2004 yılında yayımlanan "Öğrenci velilerinin ilköğretim Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi derslerine karşı tutum düzeylerinin dini tutum düzeyleriyle ilişkisi (Ön Araştırma)" başlıklı makalesine başvurularını gerekmektedir.